

Omenatge a Robèrt Lafont

I aviá de mond a Ventabren aqueste dimenge 23 de setembre. E benlèu de mond que, qualques jorns aperabans, sabían quitament pas ont èra, Ventabren (es dins Bocas del Ròse, pas gaire luenh d'Ais de Provença). Mas avián una bona rason de i anar : aquest jorn se teniá la sesilha de remesa dels prèmis del Grand Prix littéraire de Provence, que son laureat èra Robèrt Lafont.

Despuèi ara quarante set ans, aquel prèmi es decernit per l'Association Culturelle Provençale de Ventabren, presidada per l'avocat marsehés Gaston Gasparri. Lo prèmi guierdona un autor siá en francés, siá en lenga d'òc, qu'illustra las letras de la region. Demèst los autors causits al fial dels ans, trapam de noms coneguts - Mas-Felip Delavouet, Joan-Calendar Vianés, Carles Galtier, Renat Nelli... L'an passat, èra guierdonat lo grand poèta Sèrgi Bec. E ongan, a costat de Frantz-Olivier Giesbert (per lo prèmi francés, al motiu d'un roman sul pichòt mond dels truands marseheses) es Robèrt Lafont que l'associacion aviá causit de premiar per l'ensems de son òbra. E vaquí perqué totes los que conoisson Lafont, çò qu'a fach, çò qu'a escrich, e que podián èstre a Ventabren avián fach lo viatge per onorar aquel òme qu'a consagrat sa vida, dempuèi setanta ans, a la causa occitana.

Sembla plan qu'aquela causida ne trebolèt qualques uns, en Provença, qu'an pas suportat que Lafont foguèsse aital mes en valor. Ni pel fach que son òbra d'òc es redigida en provençal, lo simple fach qu'aja, tre 1943, causit d'utilizar la grafia classica ne fa, als uèlhs d'aqueles qualques uns, una figura pròprament diabolica. L'associacion recebèt doncas de protestas indignadas, subiguèt de pressions duras tot lo long de l'estiu, tre que fuguèt coneguda sa causida.

Li cal rendre aquest omenatge qu'a tengut lo còp : s'esperava visiblament pas a una ofensiva aital, mas mantenguèt fèrma sa decision. Aquel episòdi ilustra un còp de mai quicòm que fòra Provença avèm pro de mal a comprèner : lo fanatisme anti-« occitan » d'unas « provençalistas » -los que lo 17 de març èran a Arle, pas a Besièrs, los que van repetent que los occitanistas vòlon impausar a Provença lo lengadocian...

Es dins aquel contèxte doncas que la jornada de dimenge èra un moment important.

Pas solament per mostrar a aquel mond que de Provençals pòdon acceptar l'idèia que çò que parlan fa partida de la familha de la lenga d'òc, al singular -e quenta que siá la grafia qu'utilizan. Mas tanben, e premier de tot, per rendre a Robèrt Lafont l'omenatge que s'amerita l'importància istorica de son òbra tant literària coma scientifica, l'importància tanben del trabalh militant que menèt durant tant d'annadas.

Robèrt Lafont en podent pas estre fisicament present, es Sergi Bec que se carguèt de legir lo *Laus de Provença* (cf. PJ) que Lafont a escrich especialament per l'escasença. E es Felip Martèl que se carguèt de respondre (cf. PJ), dins çò qu'èra lo resumit de la vida e de l'òbra de Lafont, una vida e una òbra que los mai joves de los que se mainan d'occitanisme an benlèu de pena a ne mesurar l'ample.

Estent que los oposaires avián coratjosament causit de se manifestar pas, la sesilha se debanèt dins un ambient coral e apasimat, dabans un public nombrós, çò qu'èra en se lo mai bèl omenatge que se posquèsse rendre a Lafont.

Nos cal ara esperar que los ans que venon, maites escrivèires d'òc sián coronats aital, sens que la grafia qu'utilizan siá una empacha. Permetèsse lo prèmi rebut per Lafont de dobrir definitivament aquela pòrta, seriá un servici mai que lo vièlh luchaire rendriá a la causa de la lenga d'òc.